

# Tárgytematika

|                          |   |
|--------------------------|---|
| Félév:                   | 2011/12/2   |
| Tárgynév:                | Civilizációk és vallások  |
| Tárgykód:                | ALTKAB1231  |
| Felelős szervezet neve:  | Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék |
| Felelős szervezet kódja: | AA17  |
| Tárgyfelelős neve:       | Szilágyiné dr. Göcsei Irén  |
| Tárgy követelménye:      | Vizsga  |
| Tárgy heti óraszám:      | 0/0/0   |
| Tárgy féléves óraszám:   | 8/0/0   |

---

## Oktatás célja:

A stúdium számára egy szemeszter áll rendelkezésünkre. Célja, hogy megismertesse a hallgatókat a legnagyobb világvallásokkal, és az ezek alapját képező régi-új civilizációkkal. Napjainkban már mindennapos tapasztalat a civilizációk egymás közti érintkezése a legkülönbözőbb területeken. Éppen ezért a humán műveltség elengedhetetlen része a világ egyes területeit jelentősen befolyásoló nagy eszmerendszerek megismerése, legalábbis bizonyos szintig. A nappali tagozatos hallgatók a szemináriumokon az egyes vallások alapvető műveinek, szent könyveinek bizonyos részleteit dolgozzák fel, a levelező tagozaton ez önálló munka keretében történik.

A félév kollokviummal zárul.

## Tantárgy tartalma:

A civilizáció fogalma, különféle értelmezései. A nagy ókori civilizációk integratív tendenciái. A civilizáció humán szférája. A vallás funkciói és struktúrája a civilizáció előtti korban és változása a civilizációk létrejöttével. A természetvallások nagy tételes vallásokká történt integrációja. A transzcendencia történelmi változási trendje: az érzékitől a monoteizmusig. Test és lélek dualizmusának megjelenései a természetvallásokban és a nagy tételes vallásokban.

**A vallás lényege a legfontosabb vallásfilozófiai elméletekben. A vallási tapasztalás, a vallási élmény. A vallásos hit specifikumai.**

A keleti és nyugati típusú vallások szerkezeti különbségei (a transzcendencia –fogalom szignifikáns eltérései, az időfelfogás különbsége stb) A különbségek alapját képező gazdasági-társadalmi eltérések a keleti és nyugati civilizációk fejlődésében. Az ázsiai termelési mód.

A nyugati típusú civilizációk nagy vallásai:

A zsidó vallás kialakulása, sajátosságai, a monoteizmus és az ószövetségi zsidóság története.

A Törvény tartalma és jelentősége, jogi és erkölcsi funkciója. A zsidó vallás a diaszpórában.

A kereszténység létrejötte: a római birodalom politikai-eszmei (vallási, filozófiai) áramlatainak (hellenizmus) hatása. A zsidó és keresztény tanítások eltérései (pl. etnocentrizmussal szemben univerzalitás). Eltérések az etikában: Jézus és a judaizmus konfliktusa.

A keresztény egyház létrejötte és története az ókorban és a feudalizmusban. Nyugati és keleti kereszténység.

Az iszlám létrejötte, tanításai és terjedése. Zsidó, keresztény és pogány arab elemek az iszlámban. Etikái

# Tárgytematika

|                                 |   |
|---------------------------------|---|
| <b>Félév:</b>                   | 2011/12/2   |
| <b>Tárgynév:</b>                | Civilizációk és vallások  |
| <b>Tárgykód:</b>                | ALTKAB1231  |
| <b>Felelős szervezet neve:</b>  | Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék |
| <b>Felelős szervezet kódja:</b> | AA17  |
| <b>Tárgyfelelős neve:</b>       | Szilágyiné dr. Göcsei Irén  |
| <b>Tárgy követelménye:</b>      | Vizsga  |
| <b>Tárgy heti óraszám:</b>      | 0/0/0   |
| <b>Tárgy féléves óraszám:</b>   | 8/0/0   |

---

## Tantárgy tartalma:

vonatkozások (Korán). Az iszlám kulturális és történelmi hatása a nyugati civilizációban. A nagy monoteista vallások legfontosabb szimbólumai és ünnepei.

A keleti típusú nagy világvallások:

A hinduizmus . A brahmanizmustól a hinduizmusig. Anyag és szellem (Mája és Brahman), test és lélek viszonya. A Szánátana Dharma. A karma, reinkarnáció és a létkörforgás logikai kapcsolata. A varna rendszer és a spirituális fejlettség összefüggése. A világciklusok: a hindu időfelfogás. A védikus panteon. Újabb irányzatok a hinduizmusban. A bhakti és a Krisna-tudat. Elterjedésük a nyugati civilizációkban.

A buddhizmus. Kiválása a brahmanizmusból. Etikai elvei. Elterjedése. A buddhizmus válfajai (tibeti lámaizmus, japán zen

Az autentikus kínai vallások. A kínai univerzalizmus két fő irányzata: a taoizmus és a konfucionizmus. Az ókori kínai társadalom és a vallás . Az etika kiemelkedő jelentősége.

Kisebbséget számláló vallások a távol-keleti civilizációkban. A szikh és a parszi (zoroasztrizmus) vallás.

## Számonkérési és értékelési rendszere:

Vizsga

## Kötelező irodalom:

Civilizációk és vallások Szöveggyűjtemény (Cégér K.)  
Eliade, M.: A szent és a profán  
Glasenapp, H.: Az öt világvallás (Gondolat K. Bp. 1975)  
Horváth Pál: Vallásismeret (Calibra Könyvek)  
Voigt Vilmos: A vallási élmény története (Timp K. 2004.)

Szent Biblia (részletek)

# Tárgytematika

|                                 |   |
|---------------------------------|---|
| <b>Félév:</b>                   | 2011/12/2   |
| <b>Tárgynév:</b>                | Civilizációk és vallások  |
| <b>Tárgykód:</b>                | ALTKAB1231  |
| <b>Felelős szervezet neve:</b>  | Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék |
| <b>Felelős szervezet kódja:</b> | AA17  |
| <b>Tárgyfelelős neve:</b>       | Szilágyiné dr. Göcsei Irén  |
| <b>Tárgy követelménye:</b>      | Vizsga  |
| <b>Tárgy heti óraszám:</b>      | 0/0/0   |
| <b>Tárgy féléves óraszám:</b>   | 8/0/0   |

---

## **Kötelező irodalom:**

Korán (részletek)  
Bhagavad Gítá (részletek)  
Tao te king

**Oktató: Szilágyiné dr. Göcsei Irén**